

Газета Тернопільської районної ради

Подільське СЛОВО

50 років
з любов'ю
до вас!

Запросіть газету
у свій дім!

Вартість передплати
на 2017 рік:
на 3 місяці — 33,50 грн.;
на 1 місяць — 11,40 грн.

Передплатний індекс 61357

№37 (5244) П'ятниця, 15 вересня 2017 року

12 сторінок

Тема тижня

З настанням календарної осені та початком нового політичного сезону на країну чекає низка законодавчих, економічних і суспільно значущих нововведень, які торкнуться життя практично кожного українця.

Як осінь-2017 змінить життя українців?

ПРОГОЛОСУЮТЬ ЗА ПЕНСІЙНУ РЕФОРМУ

У вересні парламент в другому читанні буде розглядати урядову пенсійну реформу. Якщо документ підтримають, нововведення чекають на українців, як заявляють у Мінсоцполітики, відразу після прийняття реформи.

У жовтні цього року 5,6 мільйона українців перерахують пенсії. Більше ніж на 1000 гривень розбагатіють 1,1 мільйона пенсіонерів. Надбавку від 900 до 1000 гривень можуть отримати 487 тисяч пенсіонерів, від 700 до 800 гривень — 460 тисяч. Решті (а це більше 3,5 мільйона українців) пенсію підвищать на суму від 50 до 700 гривень.

Формулу розрахунку пенсій змінять, а необхідний стаж — підвищать. Наразі кожен рік стажу під час розрахунку пенсії множать на коефіцієнт 1,35. Уряд планує в рамках реформи знизити його до 1. Експерти в сфері пенсійного забезпечення пояснюють: у підсумку розмір пенсії для тих, хто ще не вийшов на заслужений відпочинок, знизиться, як мінімум, на 25%. Крім того, наступного року зміняться й вимоги для отримання мінімальної пенсії: потрібно мати не менше 25 років стажу. Щороку необхідний стаж будуть збільшувати на 12 місяців.

Податок на доходи (15%) для працюючих пенсіонерів скасують. Сьогодні приблизно 500 тисяч працюючих пенсіонерів отримують тільки 85% від пенсії. Якщо податок дійсно скасують, півмільйона осіб отримають пенсію за жовтень приблизно на 17% вище. Наприклад, якщо нині працюючий українець отримує пенсію 2000 гривень, з першого жовтня її підвищать до 2352. Уряд планує виплачувати працюючим на «заслуженому відпочинку» повну пенсію. Справа в тому, що згідно з 47 статтею закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», працюючі пенсіонери мають право тільки на 85% від пенсії. Решта — державі. Якщо після зняття 15% у працюючого пенсіонера залишається менше 1870 гривень (150% прожиткового мінімуму для непрацездатних), виплачуватимуть повну пенсію.

СТАРТ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ ПО-НОВОМУ

З першого вересня українських школярів вже почали вчити за новими методичними вказівками Міністерства освіти. По-перше, вчителі отримують повну свободу щодо організації навчання. **Першокласникам задавати домашніх завдань не будуть.** В другому класі їх виконання має займати не більше 45 хвилин. У третьому час на домашню роботу збільшують до 70, а в четвертому — до 90 хвилин.

Також традиційну фізкультуру пропонують замінити на інші рухливі заняття, наприклад, хореографію або плавання. **Перевантажувати першокласників — заборонено.** Неприпустимо давати учням завдання із додаткових підручників, зошитів з друкованою основою: зафарбовувати малюнки, складати схеми, таблиці, виконувати додаткові вправи, писати домашні твори тощо, йдеться в листі відомства. Більше того, не буде домашніх завдань на вихідні й канікули.

Педагогам доведеться обходитися без оцінювання в першому класі. Оцінки з другого по четвертий клас дозволяється ставити тільки з природознавства, читання, української мови та математики.

КВОТИ НА МОВУ

Зміни восени придуть і в мовну сферу. 13 жовтня 2017 року набуває чинності закон, що встановлює мінімально допустимий відсоток передач українською мовою для телеканалів.

Верховна Рада України проголосувала за введення мовних квот на телебаченні ще навесні, а 6 червня документ підписав Президент Петро Порошенко. **Згідно із законом, в ефірі загальнонаціональних каналів має бути не менше 75%, а регіональних — 50% україномовного контенту.**

Важливий нюанс законопроекту в тому, що вважатися україномовною програма може тоді, якщо всі репліки ведучих будуть лунати українською мовою. Використання інших мов допускається, наприклад, в репортажах із місця подій і в коментарях запрошених спікерів. Крім того, фільми і телепрограми, які були виконані не державною мовою і не є власним продуктом телерадіокомпаній, обов'язково повинні мати субтитри українською мовою. До другого читання врахували нардепи й інтереси кримськотатарського народу, національна мова якого буде мати такі ж права, як і українська. За невиконання ухваленого закону передбачено штраф у розмірі 5% від ліцензійного збору. Моніторити можливі порушення буде Національна рада з питань телебачення і радіомовлення.

КУРС ДОЛАРА ПОВОЗЕ ВГОРУ?

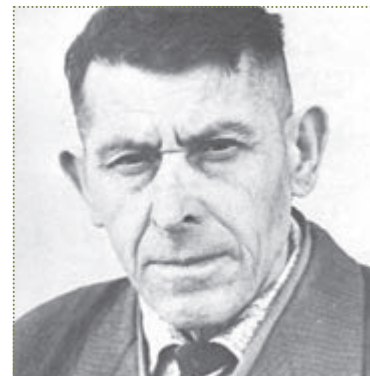
«Для досягнення прогнозного рівня, передбаченого Мінфіном, — 29,3 гривні в середньому протягом року — національна валюта в другому півріччі може знецінитися, як мінімум, до 32 гривень за долар», — пояснює аналітик Наталя Мільчакова. **Однак у Центрі Разумкова прогноз не такий песимістичний** — тут передбачають курс близько 27 гривень у другому півріччі, а в «Concorde Capital» припускають, що на кінець цього року долар коштуватиме 28,5 гривні. Сама ж Наталя Мільчакова вважає, що вже восени курс долара буде коливатися в межах 26-28 гривень.

Продовження на стор. 3

Українська
освіта: втеча
з минулого

3

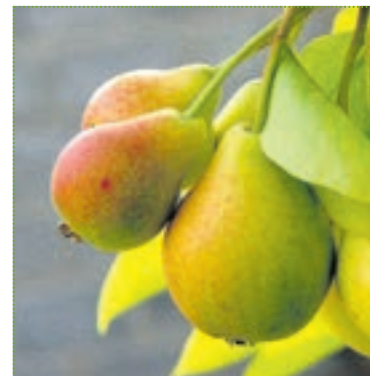
Трагічні
сторінки
історії
нашого краю

5

Служу народу
України!

6

Хвороби
груші, їх
профілактика
і лікування

10

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль,
вул. С. Будного, 4а
тел/факс: +38 (0352) 25 44 35,
25 37 59
e-mail: office@tanclaas.com.ua

www.claas.com.ua

ВСЕ ДЛЯ ПОЛИВУ

- електронасоси
- гідроаккумулятори
- труби • фітінг
- шланги і конектори

Крапельний полив

тел.: 067 630-08-10, 42-00-16, 42-00-26

Шановні колеги!

Щиро вітаю усіх рятувальників, працівників цивільного захисту з професійним святом — Днем рятувальника!

Цього святкового дня хочу побажати усім вам міцного здоров'я, всьляких гараздів та побільше життєвих благ і якомога менше три-вижних викликів.

Нехай мир і злагода панують у ваших домівках, а Господь Бог оберігає вас від усіх негараздів. Спасибі вам за вірність обов'язку, постійну бойову готовність до боротьби з незваним лихом. Переконаний, що ви й надалі збагачуватимете країну традиції своєї нафесії, віддано і сумлінно служитимете обраній справі.

З повагою — начальник Тернопільського РВ, підполковник служби цивільного захисту Ю. З. ТКАЧИК.

Актуально

Уряд продовжив термін подання заяв на монетизацію субсидій до 1 листопада

Кабінет Міністрів України вніс зміни до положення про призначення субсидій, які передбачають збільшення терміну подання громадянами заяв на монетизацію зеконотворених субсидій до 1 листопада 2017 року. Таке рішення було ухвалено на засіданні уряду.

Міністр соціальної політики Андрій Рева під час представлення проекту рішення пояснив, що вчинено змін у розгляді подання заяв на монетизацію субсидій передбачено, що громадяни мали подати заяви на повернення коштів від зеконотворених субсидій до 1 вересня.

"В діючому законодавстві ми передбачаємо, що зеконотворені частини субсидій виплачуються людьми згідно з поданими заявами до 1 вересня поточного року. До нас надходять заяви від громадян, що з об'єктивних причин не змогли подати заяви до 1 вересня. Тому пропонується продовжити термін подачі таких заяв до 1 листопада поточного року", — сказав Андрій Рева.

Також, за його словами, чинним положенням про субсидії передбачено неперепризначення на наступний рік субсидії, якщо є прострочена заборгованість терміном понад два місяці на суму більше 340 грн.

"У нас є звернення багатьох людей, які вимагають, щоб заборгованість, оскільки є спір між ними і житлово-комунальними підприємствами. В такому випадку, в разі подачі до суду на вказану суму заборгованості, до вирішення питання по суті ми цю заборгованість не беремо до уваги і перепризначаємо субсидію на наступний термін", — додав міністр.

Фінляндія готова залучати інвестиції у сферу виробництва енергії з відходів

Голова Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України Сергій Савчук провів переговори з представниками фінської компанії «Ferropplan» (<https://www.ferropplan.fi/en/main/>), яка спеціалізується на реалізації екологічних проектів з переробки відходів та очистки води.

Наразі компанія вивчає можливості встановлення в українських містах сміттєпереробних заводів з подальшим виробництвом енергії. Такі проекти будуть надзвичайно корисні громадам, адже вирішуватимуть екологічні та енергетичні проблеми. Водночас, для інвесторів важливим питанням залишається рентабельність та окупність встановлення подібних об'єктів.

«Щоб підвищити привабливість цих проектів та зміцнити бізнес-зв'язки двох країн, уряд Фінляндії розробив умови вигідного кредитування компанії під гарантування фінансової компанії «Finnvera» (<https://www.finnvera.fi/>), — розповів представник компанії та зазначив, що робота фінської компанії на таких умовах дасть змогу пришвидшити виконання підписаного цього року меморандуму про співпрацю України та Фінляндії у сфері відновлюваної енергетики.

У свою чергу, С.Савчук запевнив у значному потенціалі використання відходів для виробництва енергії: «Із 10 млн т відходів в країні можна виробляти 3,5 млн Гкал тепла та 1170 млн кВт*год електроенергії в рік. Це дасть змогу значно зменшити витрати на виробництво електроенергії».

Крім цього, агентство розробило фінансову модель заводу з переробки 350 тис. т відходів в рік та виробництва енергії. Потужність об'єкта становитиме 4,5 МВт електроенергії та 41 МВт тепла. Такий проект потребуватиме 41 млн євро інвестицій. Якщо проект реалізувати в вигідних умовах кредитування, передбачених урядом Фінляндії, то його окупність буде привабливою.

За результатами зустрічі сторони домовилися продовжити співпрацю та проаналізувати як фінські, так і українські економічно вигідні моделі встановлення потужностей з переробки відходів та виробництва енергії. Надалі агентство опрацює можливості реалізації таких проектів з мерами різних українських міст.

Офіційне

Керівникам управлінь, відділів райдержадміністрації, директорам підприємств, організацій, установ, фермерам, підприємцям, релігійним та громадським організаціям, головам сільських та селищних рад, об'єднаних територіальних громад

ЗВЕРНЕННЯ

Шановні громадяни!

1 жовтня в нашій державі відзначають Міжнародний день громадян похилого віку, що засвідчує глибоку повагу до найстарших представників громади. Турбота про людей такого поважного віку — справа всього суспільства, адже саме старші люди зберегли для нас найкращі національні традиції, навчили долати труднощі та бути достойними своєї держави.

Просимо колективи підприємств, організацій та установ, релігійних і громадських організацій не обминути осель мало-забезпечених громадян, допомогти їм коштами, продуктами харчування, одягом, взуттям.

Своїм благодійним вчинком ми принесемо радість і надію в їхні оселі, зігріємо душі своєю добротою. Саме ваша допомога буде проявом милосердя і любові до ближнього.

Надія БОЙКО, директор Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району.

Петро Порошенко порушить питання миротворців на Генасамблеї ООН

Несподіваною заявою про миротворців на Донбасі Путін летальності зброї.

канцлером Німеччини Ангелою Меркель Путін запропонував розмістити миротворців і «в інших місцях, де СММ ОБСЄ проводить свої інспекційні поїздки». По суті, миротворці отримають доступ до гарячих точок, де можливі спалахи конфлікту, і в місця відведеної техніки. Також, судячи з повідомлень російських ЗМІ, які посилюються на текст резолюції, Москва пропонує допустити миротворців на Донбас на пірвоку після повного відведення сил і техніки від лінії зіткнення. Але головне, на думку Кремля, що склад місії має бути узгоджений з Києвом і представниками «ДНР»/«ЛНР».

Багато країн, за словами колишнього посла США в Україні Стівена Пайфера, скептично поставилися до пропозиції Москви щодо миротворців. Хоча, за повідомленнями авторитетних американських і європейських видань, ініціативою Кремля дуже зацікавилися в Вашингтоні та Берліні, запропонувавши навіть часткове скасування санкцій в разі успішної реалізації ініціативи.

Резієн Пайфер вважає, що Путін дійсно зацікавлений у мирному врегулюванні ситуації на Донбасі. По-перше, за його словами, в якості умови розміщення миротворців він назвав розведення сил, а також відведення важких озброєнь. «Мінськ-2 закликає саме до цього, однак його положення продовжують залишатися невиконаними (а останнього перемир'я бойовики не дотримуються — авт.). По-друге, Путін запропонував, щоб мандат на розміщення миротворців діяв протягом 6 місяців, а це не-реалістично короткий термін для конфлікту, який триває вже четвертий рік. Крім того, ці сили будуть лише захисними постерігачів ОБСЄ. По-третє... Песков сказав, що Києву слід обговорити питання з лідерами «ДНР»/«ЛНР», повторивши фіктивну історію — сьогодні у неї вірять хіба що найвідданіші глядачі каналу RT — про те, що Росія не є частиною цього конфлікту», — пише в своїй авторській статті для The National Interest Стівен Пайфер.

Україну пропозиції Росії категорично не влаштовують. По-перше, «блакитні каски» ООН мають обов'язково отримати доступ до кордону, через який Москва регулярно перекидає бойовикам техніку, своїх солдатів і «гумкон-

вої». По-друге, у складі місії не повинно бути росіян. І по-третє, мандат і склад місії ООН вже точно не буде узгоджуватися з бойовиками «ДНР»/«ЛНР».

За словами експертів, Путіну важливо увійти в образ миротворця, тому Москва і виходить з ініціативами по Північній Кореї, Донбасу. «Це — тактичний зигзаг, оскільки незрозуміло, як будувати відносини із Заходом. А Трамп так і не вправився із заборонами і протипагами американської демократії — не виправдав демократії сподівань. По суті, вони (окуповані території Донбасу — авт.) Путіну не потрібні, з предмета торгівлі вони перетворилися на тягар», — зазначає керівник програми «Російська внутрішня політика та політичні інститути» Московського центру Карнегі Андрій Колесников.

Летальна зброя. Обговорить українська делегація у Вашингтоні і питання надання Україні летальної зброї. Як заявила віцепрем'єр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Іванна Клімпуш-Цинцадзе, Україна — за крок від відповідного рішення Білого Дому.

Дійсно, на відміну від часів президентства Барака Обами, питання про надання Україні, наприклад, «Джавелінів», активно дискутується в Держдепі і Пентагоні. Але питання ще не виносилося на розгляд Ради нацбезпеки, яка має схвалити або відхилити ініціативу, перш ніж її підпише Дональд Трамп.

Більше того, за словами експертів, тут є ще один цікавий нюанс. «Мирна» ініціатива Путіна про миротворців на Донбасі може бути спрямована саме на те, щоб підірвати надання Україні летальної зброї в американському уряді, або навіть прихильникам, які можуть сказати: «Дамо якийсь час, подивимося, якою буде ініціатива Путіна» — зазначив аналітик.

Реформи

Українська освіта:
втеча з минулогоНова освітня реформа має наблизити Україну
до європейських стандартів

Минулого номера «Подільське слово» повідомляло, що парламент ухвалив базовий Закон України «Про освіту», що запустить в нашій країні парвномасштабну освітню реформу. Нині зосередимося на основних новаціях, які він передбачає.

Повернення «дванадцятирічки»

Дення української освіти перезавантажені у радянському минулому з його залізними методами формування особистості, фабричним принципом «усі мають бути однакові» і безглузким підходом, коли дітей змушували заучувати велику кількість інформації, не пояснюючи, як нею користуватися і навіщо вона взагалі потрібна.

Загалом Закон України «Про освіту» похлидає гарантувати перехід до європейської моделі, розширити автономію шкіл і забезпечити фінансову прозорість у їх діяльності. Нагадаємо, документом установлено, що навчання для початкової освіти (4 роки) розпочнеться з 1 вересня 2018-го; для базової середньої (5 років) — з 1 вересня 2022-го; для профільної середньої (3 роки) — з 1 вересня 2027-го.

При цьому діти не втратять рік, адже навчання на бакалавра для більшості спеціальностей скорочується до 3 років. Запровадження 12-річного навчання дає можливість функціонування трирічної середньої профільної школи, де діти фактично готуватимуться до вибору майбутньої професії. Їх не мучитимуть вивченням усіх предметів, адже можна буде обирати дисципліни відповідно до здібностей. Учні отримуватимуть, насамперед, уміння застосовувати знання на практиці.

Ще одним позитивним кроком є розширення автономії середньої школи в розумних межах, що дасть змогу зробити навчальний процес гнучкішим. А підвищення зарплат учителям стимулюватиме випускників педагогічних вишів іти працювати в школу. Щоправда, жодні кількісні зміни в освіті нічого не варті без якісних. Тому, аби справді покращити становище освіти в Україні, необхідно мотивувати дітей учитися, зробити навчальний процес легким і цікавим.

Українська мова в пріоритеті

Закон «Про освіту» зміцнює і розширює вивчення української мови в школах. Він, зокрема, передбачає: мовою освітнього процесу в Україні є державна мова. Водночас представникам корінних народів і нацменшин гарантується право на навчання рідною мовою. Разом із цим кількістю предметів, які викладатимуть українською, має поступово збільшуватися.

Документ закладає нову систему мотивації та підвищення кваліфікації вчителів, зокрема добровільну сертифікацію — перевірку педагогів на володіння предметом, навички спілкування з дітьми та використання сучасних методик навчання. Стимул для роботи — 20% надбавки за успішне проходження сертифікації і 10% за кожну кваліфікаційну категорію до зарплати, яку планують збільшити до чотирьох прожиткових мінімумів (у середньому до 6,5 тисячі гривень). Водночас учителі зможуть самостійно розробляти програми й обирати місце та форми підвищення власної кваліфікації. Уряд закладає в проект Держбюджету-2018а поступове підвищення зарплатні педагогам на 25%.

Згідно з документом, директорів шкіл, котрі зможуть самостійно призначати своїх вчителів і педагогічний склад, обступимуть на конкурсних засадах (щонайбільше на дві 6-річні каденції). Це має забезпечити притік молодих і прогресивних освітніх кадрів на керівні посади. Кожен

навчальний заклад муситиме оприлюднювати інформацію про використання коштів на що держава витрачає гроші, та контролюватимуть використання своїх благодійних внесків.

Зі слів міністра освіти і науки України Лілії Гриневич, для фінансування освітньої реформи з держбюджету наступного року знадобляться 3 мільярди гривень, які потрібні, насамперед, для підвищення зарплат учителів і кваліфікації педагогів.

Попереду - щоденна сізифова праця

Робота над Законом України «Про освіту» триває три роки. Через колеги Міністерства освіти і науки Сергій Горбачов назвав його стратегічним рухом у правильному напрямку, компромісом, балансом різноманітних думок та інтересів, тому й не дивно, що він став предметом гострих дискусій. Однак не всі поділяють позитив від ухвалення цього документа.

Своєю чергою, директор «Центру тестових технологій і моніторингу якості освіти» Віктор Громовий вважає, що Закон України «Про освіту» лише надає певні можливості освітній спільноті використовувати ті чи ті інструменти для запуску процесу реформування освіти знизу, а для повноцінної реформи необхідно ще багато що зробити. Не варто впадати в ейфорію, радить експерт Українського центру оцінювання якості освіти Ігор Лікарчук, зазначаючи, що «крім прийняття закону, потрібна швидка сізифова праця, спрямована на його імплементацію».

Звичайно, за рік іще нічого суттєво не зміниться, але те, що парламент нарешті запустив освітню реформу, вже вселяє надію. Тепер головне — розумно розвинути запропоновані зміни.

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Тема тижня

Як осінь-2017 змінить життя українців?

Продовження, початок на стор. 1

При цьому ризиком може стати, наприклад, відмова Міжнародного валютного фонду або інших міжнародних фінансових організацій надавати кредити Україні. Інший сценарій — падіння світових цін на зерно, метали й інші експортні товари України, а також падіння світової ціни на нафту, що може негативно вплинути на попит зарубіжних імпортерів на українські товари.

ти на блакитне паливо. НКРЕКП планувала зробити це до кінця травня цього року. Відповідну постанову вже було прийнято, але після критики з боку прем'єра рішення відстрочили.

Запровадження оплати за потужність (абонплати) — питання вирішене законом. Наразі чиновники обговорюють, як її рахувати. Якщо за діючою методикою, яку планували впровадити ще в квітні цього року і яка до цих пір залишається єдиною затвердженою, все залежить від максимальної потужності лічильника, то в новій постанові пропонують більш вигідні для споживача умови.

Близько 70% українських сімей використовують газ тільки для приготування їжі. Газова плита споживає в середньому 1,2 кубометра на годину. А пропусковий здатність лічильника G1,6 — 2,5 кубометри. Лічильника з меншою потужністю не буває. Тобто, українець за старою методикою міг використовувати потужність 1,2 кубометра на годину, а платити як за потужність 2,5. У новій методиці пропонують для всіх, у кого з газових приладів є тільки плита, вважати за потужність не 2,5 кубометра, а 1,2 куба. **Так, рідина, яка витрачає п'ять кубометрів газу на місяць, нині платить 34,3 гривні, а за новою методикою буде платити 41,48 гривні (30 гривень за газ і 11,48 гривні абонплати).**

Підготувала Лілія КУЛЕНИЧ

Новини | Коротко про головне

Кабінет Міністрів затвердив фінансовий план на 2017 рік для «Укрзалізниці», який передбачає непідняття тарифів на пасажирські перевезення. Безумовно, розу рішення уряд прийняв у середу 13 вересня. «Безумовно, розу підвищення уряд послуг на залізничних перевезеннях, розмов про підвищення тарифів на пасажирські перевезення бути не може. Треба шукати кошти на оновлення складу, але це слід робити за рахунок жорсткої боротьби з корупцією», — сказав віце-прем'єр Павло Розенко. Водночас фінплан передбачає 22% підняття тарифів на вантажні перевезення з 1 жовтня.

В період з 1 липня 2016 року по 1 серпня 2017 року розмір щомісячної премії окремим категоріям осіб сержантського складу збільшувався двічі. З 1 липня 2016 року — на 750 грн, а з 1 серпня 2017 року — ще на 350 грн. «Міноборони приділяє значну увагу покращенню соціальних стандартів для сержантів бойового складу Збройних сил України, а також військовослужбовців, які проходять службу в умовах підвищеної відповідальності», — прокоментував директор департаменту фінансів Міністерства оборони України, полковник Сергій Галімський.

Керівництво міжнародного аеропорту Київ (Жуляни) впевнене, що лоукостер Ryanair літатиме в їхній аеропорт. Про це розповів голова ради директорів аеропорту Денис Костржевський. «Ми завжди готові до переговорів із будь-якою авіакомпанією, в тому числі і з Ryanair. Я думаю, що рано чи пізно ірландський перевізник здійснюватиме рейси і в аеропорт «Жуляни». Принаймні ймовірність цього дуже велика. Ми знайдемо формулу, що влаштує і нас, і Ryanair», — заявив він. Нагадаємо, 10 липня на офіційному сайті лоукосту з'явився повідомлення про те, що Ryanair йде із України через недотримання раніше досягнутої угоди із Міністерством інфраструктури України та посадовцями аеропорту «Бориспіль».

Національний банк України ввів в обіг пам'ятну монету номіналом 5 гривень, присвячену 500-річчю Реформування Початок релігійно-суспільного руху в Європі (XVI – середина XVII ст.) пов'язують із виступом німецького реформатора, доктора богослов'я Віттенберзького університету Мартіна Лютера, який у 1517 році оприлюднив свої знамениті 95 тез, що були націлені проти практики продажу індульгенцій (звільнення від гріха, дароване Церквою) та наголошували, що людина спасає душу (або «виправданя») не через Церкву та її обряди, а за допомогою віри, дарованої їй безпосередньо Богом. За інформацією НБУ, вплив Реформації на українських землях виявився у демократизації Церкви, наближенні її до народу, процесі створення національних шкіл, друкарень, перекладу Біблії та богослужбових книг живою українською мовою.

Відтепер, не виходячи з дому, можна замовити біометричний паспорт через Інтернет — за допомогою системи iGov (<https://igov.org.ua/service/176/general>). Вона дає змогу записатися в електронну чергу та замовити біометричний закордонний паспорт у 10-ти областях і в столиці, заповнивши на сайті електронних послуг анкету й оплативши всі квитанції. Загалом же до системи iGov підключено 111 населених пунктів України, зокрема у Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Львівській, Одеській, Полтавській, Тернопільській, Харківській, Херсонській та Хмельницькій областях.

Сервісні центри МВС вперше опублікували усі питання тестів з ПДР. На сайті головного сервісного центру МВС оприлюднили нові питання тестів з варіантами відповіді, без їх знання отримати безкоштовно. Окрім того, там працює спеціальний онлайн-тест 24/7, за допомогою якого кожен водій може перевірити власні знання. Так, лише за два місяці на ньому зареєструвалося 40 425 громадян. Загальна кількість спроб скласти тест — 926 519, з них успішна кількість спроб — 251 668.

Російську мову вилучили з переліку навчальних предметів, із яких у 2018 році проводитиметься ЗНО. Про це йдеться в наказі Міносвіти № 1103. Згідно з документом, у переліку на наступний рік затверджено 11 предметів: українська мова і література, історія України, математика, біологія, географія, фізика, хімія, англійська мова, іспанська мова, німецька мова, французька мова. До слова, наказ вже набув чинності.

Тернополянка Олександра Струмчинська нещодавно шокувала українських користувачів соцмереж заявою про те, що її попередній проект «Ukrainians» згортається, адже інвестори з незрозумілих причин рипинили його фінансування і дали «червоне світло». Однак на цьому завзята дівчина не зупинилася. Вже сьогодні вона активно працює над новим проектом «ЄСвоє», і вже 29 вересня команда професіоналів обіцяє презентувати результати роботи у Тернополі. За словами ж розробниці «ЄСвоє», ця мережа функціонуватиме не лише для спілкування, перегляду відео- чи кінофільмів, з її допомогою можна буде розвивати власний бізнес.

На Тернопільському ставі змагатимуться дракони — на озері відбудуться змагання на Кубок ТНЕУ «Університетська морська миля» з веслування на драконботах. Спортивне дійство відбудеться 20 вересня 2017 року й триватиме з 14 до 18 год. в акваторії ставу між «Острівом закоханих» та тристанню теплоходів. Захід працює у рамках Міжнародного дня студентського спорту. Драконбот, або ж «дракон» — велике каное, з головою дракона і хвостом. Попереду сидить барабанщик, який б'є у великий барабан, задаючи ритм веслярам. Двадцять веслярів сидять по десять з кожного боку.

22–24 вересня у Тернополі відбудеться перший гастрономічно-націоналістичний фестиваль «СС (Сала і самогону)». Його організують місцеві ресторатори. Упродовж трьох днів свято триватиме на Театральному майдані. У торговому містечку продаватимуть українські національні смаколики. Паралельно на сцені виступатимуть запрошені гості, артисти та гурти, які обіцяють створити для тернополян та гостей міста незабутній настрій. Детальну інформацію про фестиваль можна знайти у соцмережі <https://www.facebook.com/TenopilFest/>

ЗАПРОВАДЯТЬ
АБОНЕНТНУ ПЛАТУ ЗА ГАЗ

У меморандумі з МВФ, який підписали Президент, прем'єр, міністр фінансів і голова НБУ, Україна взяла на себе зобов'язання у вересні, до початку опалювального сезону, розділити газовий тариф на дві складові: ціна блакитного палива як товару і вартість розподілу. Фактично, це означає запровадження абонентної пла-

Виставка

Делегація з Тернопільщини презентувала експортний потенціал краю на іранській виставці

Голова Тернопільської ОДА Степан Барна разом із місцевими підприємцями представив на Другій спеціалізованій виставці Ірану кращі приклади експортного потенціалу краю — охолоджену м'ясну продукцію, фрукти та ягоди, кондитерські вироби, освітлювальні прилади, меблі з натурального дерева. Разом із очільником краю у Києві перебуває делегація, до якої увійшли представники місцевих підприємств: приватного акціонерного товариства «Агро-Продукт», фермерського господарства «Гадз», ТОВ «Гольські Світ Компані», ТОВ «ОСП Корпорація «Ватра», ТОВ «Тернопільська меблева фабрика», ПП «Песа», ПАТ «Птахофабрика Тернопільська».

Агробізнес

Мінагрополітики: завершується посів озимого ріпаку

Станом на 12 вересня в Україні цією культурою уже засіяно 728 тис. га (94% до прогнозних 777 тис. га).

Також триває посів озимих культур на зерно під урожай 2018 року — засіяно 535 тис. га, або 7% до прогнозних 7,2 млн га, у тому числі:

— озимої пшениці та тритикале — 503 тис. га (8% до 6,1 млн га);
— жита — 20,0 тис. га (12% від 161 тис. га);
— ячменю — 12,0 тис. га (1% від 926 тис. га).
Продовжується збирання

зернових та зернобобових культур, яких вже зібрано 38,0 млн тонн з 9 млн га (68% до 14,6 млн га) при врожайності 38,4 ц/га.

Зокрема, у розрізі культур зібрано:

— ранніх зернових та зернобобових культур — 37,5 млн тонн з 9,7 млн га (100%) при середній врожайності 38,8 ц/га;
— гречки — 104 тис. тонн з 92 тис. га (50% від 183 тис. га) при врожайності 11,3 ц/га;

— проса — 58 тис. тонн з 41 тис. га (72% від 57 тис. га) при врожайності 14,4 ц/га;

— кукурудзи — 230 тис. тонн з 54 тис. га (до збирання — 4,5 млн га) при врожайності 42,3 ц/га.

Водночас проводиться підготовка ґрунту під посів озимих культур.

Наразі підготовлено 6,9 млн га, або 86% до прогнозованих площ (8,1 млн га).

Робота на селі: ТОВ «Агрокомплекс»

Майже два десятиліття очолює високорентабельне, фінансово та економічно міцне ТОВ «Агрокомплекс» у Тернопільському районі здбний агроменеджер Григорій Пінязь. Тільки рослиниці та сільгосптехніки до 70-ти мільйонів гривень. Напо-

внює касу товариства і продаж молока. Його понад 2-3 тонни щодня відправляють на Тернопільський завод. За рахунок вільних обігових коштів цього року придбали імпорту техніку на суму 25-27 млн грн — три потужних зернозбиральних комбайни «Клаас», два трактори «Джон Дір», два оприлюдувачі. Перекирили 2,5 тис. кв. м даху складських приміщень у Дубівцях, Добриводах, Івачеві, Великому Глибочку.

Щороку на експорт із ТОВ «Агрокомплекс» відправляють 14 тисяч тонн зерна та кукурудзи.

— Нині вирішили залучити більше місцевих жителів до роботи в господарстві. Вже 170 осіб, переважно сільгосптоваристві, — каже його керівник Гри-

горій Пінязь. — Вони, особливо механізатори, будівельники, тваринники, головні спеціалісти галузей, мають гідну спеціалізацію. На території колись занедбаної тракторної бригади в Івачеві відкриваємо млин, а також лінію з переробки пшеничних, ячмінних, кукурудзяних, ячмінних, триває монтаж нового високопродуктивного обладнання. Створюємо необхідні виробничі площі, забезпечуємо належні умови праці, формуємо штат працівників у кількості 20 чоловік. У Великому Глибочку десяток років простоював цегельний завод. Відновили це виробництво майже з нуля. Тут працюватимуть на постійній основі 30 жителів цього села та сусідніх. Дітям у благополуччій сім'ї — один із наших пріоритетів.

Ярослав БАЧИНСЬКИЙ.

Запрацював цукровий завод

У першій декаді вересня розпочали новий виробничий сезон цукрові заводи Тернопільщини, зокрема ТОВ «Радеківський цукор».

— Працює цукроварня в смт Заводське на Чортківщині, — каже в. о. директора департаменту агропромислової розвитку Тернопільської облдержадміністрації Володимир Стахів. — Зона зобов'язалася переробити 1 млн 700 тис. тонн солодких коренів. З основними постачальниками цукросировини заздалегідь підписали договори. Обговорили план транспортування і графік забезпечення цукрового заводу Чорткова. Найпотужнішим сучасним заводом, де повністю технологіями та світовими стандартами виробництва, є ТОВ «Радеків-цукор» у Чорткові. Тут встановлені автоматизовані лінії з виробництва сухого жому, діють виробничі лабораторії, де досвідчені спеціалісти визначають, зокрема, вміст цукру в коренях. Комп'ютеризовані всі робочі процеси автоматичних ваг, забезпечено безперебійну роботу автотранспортного парку, навантажувальних та розвантажувальних механізмів. За добу тут переобробляють до 9 тисяч тонн солодких коренів. Також

здійснено благоустрій території заводу, заасфальтовано усі під'їзні шляхи до нього.

Тим часом потужні агрокомпанії, сільгоспприємства, фермерські господарства у Гусятинському, Підволочиському, Тернопільському районах у структурі посівів значно розширили площі під цукровий буряк. Що ж, сподіваємося на гарні врожаї і вдосталь цукру.

Ярослав БАЧИНСЬКИЙ.

На часі

Уряд ухвалив концепцію держпрограми розвитку фермерства

Кабінет Міністрів України схвалив представлену Міністерством аграрної політики та продовольства України концепцію державної програми розвитку фермерства в Україні, яка спрямована на розвиток малого й середнього бізнесу на селі.

Представляючи основні орієнтири програми, заступник міністра аграрної політики та продовольства Максим Мартинюк зазначив, що за умов підвищення ефективності фермерських господарств держава додатково може отримувати до 1,5 млн тонн врожаю. А реалізація програмки за три роки в 5 разів збільшить кількість робочих місць на селі, щороку на 10% оновлювати парк техніки, збільшити площі посівів під органічні культури та наростити кількість тваринних комплексів.

Інструменти підтримки пропонується розділити на дві групи — фінансові й земельні. Причому в фінансові включити здешевлення кредитів, агрострахування, а також запровадження дотацій для нових фермерських господарств.

Куратором виконання програми стане заступник міністра з питань розвитку фермерства. Окрім того, передбачається, що профільний заступник

також буде опікуватись питаннями сільськогосподарської кооперації.

На посади з питань міністра агрополітики заступника підтримки фермерства й розвитку сільських територій пропонується призначити Віктора Васильовича Шеремету, віце-президента Асоціації фермерів і землевласників України.

Довідково

Віктор Васильович Шеремета народився 2 січня 1963 р. у с. Весняне, Поліського р-ну (Київська область). Закінчив Українську сільськогосподарську академію у 1989 р., за спеціальністю «Зоотехнік» (кваліфікація — зооінженер).

Коментує представлений ініціативи, Володимир Гройсман зазначає: «Ваше ставлення — максималістично. Програма дій є, кошти теж є — ми забезпечимо 1 млрд грн».

АГРОХОЛДІНГ «МРІЯ»
ЩИРО ЗАПРОШУЄ ВАС

17 вересня (неділя), 14:00

на «СВЯТО ФАЙНИХ МРІЙ»

у с. Августівка Козівського району Тернопільської області

Завітайте з родиною на незабутнє фестивалне дійство від Компанії «МРІЯ Агрохолдинг» — «СВЯТО ФАЙНИХ МРІЙ»! На вас чекають безкоштовне частування, ярмарок народних умільців та майстер-класи ремесел (гончарство, ковальство та ін.), виставка сільгосптехніки і дегустація малини.

Для ваших дітей «СВЯТО ФАЙНИХ МРІЙ» організує веселі розваги — атракціони, конкурси, анімацію, а також зоокуточок і кінні прогулянки.

Разом з дітьми-підлітками ви можете також відвідати спортивну зону зі скеледромом, фрізбі, стрільбою з лука.

Протягом фестивалю діятиме пластовий наметовий табір із вечірніми пісненими ватрами, лицарською та авіаційною ділянкою.

Окрім того, на святі від «МРІЙ» — гастрономічні конкурси, виступи місцевих фольклорних колективів та багато інших цікавинок!

На завершення фестивалю «СВЯТО ФАЙНИХ МРІЙ» — запальний агро-рок-концерт від легендарного гурту LOS COLORADOS

Місце проведення дійства — ягідний кооператив «Файна поляна», с. Августівка Козівського р-ну Тернопільської обл.

ДЕ ФАЙНІ МРІЙ —
ТАМ ФАЙНЕ СВЯТО!

Спогади очевидців

Трагічні сторінки історії нашого краю

Це — відповідь про долі людей, які прожили мученицьке життя і були безневинно закатані фашистським режимом з 1941 по 1943 роки на території села Великий Глибочок.

У них відібрали життя, хоча робили вони добру справу, бо будували друге по-точно залізничної колії «Львів — Тернопіль». Ми, нинішнє покоління, повинні дякувати і пам'ятати про тяжку ручну працю тих мучеників. Ще в дитинстві я з захоплено слухав розповідь свого рідного дядька Сагайдака Миколи Микановича про табір військовополонених, в якому він був, і єврейське гетто у згаданому селі. Думаю, що доля не даремно привела мене в це село у 1966 році. Тоді ще жили люди, які бачили звінства, що відбувались у часи війни. Мав можливість записати їх спогади-свідчення, які підтверджують розповіді мого дядька. Подав інформацію про погаче до книги «Історія міст і сіл УРСР», але там написали декілька слів лише про табір полонених, а про гетто — ні слова.

Недавно знайшов щоденник мого дядька, який записав коротко про побачене і пережите ним в ці страшні роки. Думаю, що спогад людини, яка перебувала в таборі смерті, буде для нас достовірною картиною утримання в'язнів у німецьких таборах.

Мирон САГАЙДАК,
завідувач народним історико-меморіальним музеєм
Ярослава і Слави Стецьків в с. Великий Глибочок.

Свідки з Великого Глибочка, які є на світлинах, бачили мучеників німецького табору смерті і єврейського гетто в селі Великий Глибочок 1941-1943 роках. Їхні спогади підтверджують розповідь Миколи Сагайдака, опубліковану в цьому номері журналу. Представники цієї держави побували в місцях, описаних у меморіальній книжці. Представники цієї держави побували в місцях, описаних у меморіальній книжці. Представники цієї держави побували в місцях, описаних у меморіальній книжці.

Петро Вакула.

Павло Турчин, який
визволив з полону
Миколу Сагайдака.

Ярослав Ординас.

Омелян Соколовський.

Марія Мул і Мирон Сагайдак (автор цієї публікації).

Марія Сагайдак приїхала з братовою Парасковією і синами Михайлом та Богданом, їхніми дітьми на місце, де запланували будувати ясла-садок. На цьому місці в парку під березами лежить брат Марії — Бартош Стефан. На вимогу сім'ї Сагайдаків, будинок ясел-садку збудували на 3 метри далі від поховань полонених, та все ж на їх могилах облаштували дитячий майданчик. Згідно з архівними даними, тут поховані 2000 чоловік. Євреїв знищено 980 осіб.

Зі щоденника в'язня табору для військовополонених у Великому Глибочку

"Коли настали осінні холоди, то нас німці перевезли товарним вагоном у Великий Глибочок, що біля Тернополя. Сказали, що будемо жити, що будуть належні умови для життя, бо у Млинівцях жили під голим небом. Та марною була наша радість, бо поселили нас у графських конюшнях, де було вже багато полонених червоноармійців різних національностей.

Спали люди на соломі, що була розстелена на землі. Тут я знайшов свого швагра Бартоша Стефана, який був призваний в армію з мого села Заруддя, що на Зборівщині, в 1941 році. Він також потрапив у полон у Зборівським воєнкоматі, так, як і я, коли німці внаслідок війни вступили в територію Зборівщини. Наступного дня нас повели на роботу в місцеву каміноломню, що на горі Товтри. Там стояли великі машини, що мололи камінь на щебень. Щоразу до тих млинів підїжджали вагонетки і їх завантажували щебенем. Ці вагонетки тягнули євреї, які були в єврейському таборі у Великому Глибочку. Вони не звикли до важкої роботи, бо були представниками інтелігенції Тернопільської області. Коли євреї йшли на роботу, то співали пісню: «Наш Гітлер злоти, навчив нас роботи, раз два, три». На місці нашої роботи був великий камінь, де до 5 метрів заввишки. На його вершині стояли два німці з автоматами і стежили за робітниками. Хто знеможений впав на землю, то могли пристрелити його. Було і таке, що євреї не змогли втримати вагонетку, яка везла щебень на залізничну колію, і потрапили під колеса цієї вагонетки. На залізничній станції В. Глибочка перевантажували щебень на платформи і розвозили по земляних насипах нового полотна другої колії, бо до війни у Тернополі було прокладено однокільні колії. На прокладенні другої колії працювали військовополонені. Від тяжкої праці і голоду люди гинули. Їх ніхто не хоронив, а просто засипали мерців землею на тих насипах. Було і таке: якось восени привезли буряки на залізничну станцію, то на одну фіру напали полонені і з'їли майже всі буряки. Потім комендант табору розстріляв, кого бачив, за напад на фіру з буряками. Євреї були також напів голодні і просили в нас хліба, якого нам було замало. Коли євреї йшли з каменоломні до табору, то несли в капелюхах щебень, що поспати неслів'я табору, а ввечері комендант виганяв їх з бараків і змушував розрівнювати босими ногами щебень. Мені єврей Омар показував свої ноги, що були у великих ранах. Казав, якщо хто впав несприятно, то його зразу йшли щебень був червоний від крові. Комендантом табору (гетто) був Прамар, а його заступник — Таманік. Ще поганіші справи були з єврейськими жінками і дітьми. Їх також жахливо мордували. Жили вони в панському палаці (де зараз поліклініка і лікарня). Кожного ранку жінки чули постріли з револьвера — то вбивав офіцер для розваги дітей. Діти брали один одного за руки і ходили хороводом, а офіцер стояв у середині хороводу і рахував до десяти. На котру дитину припало десяте голлово, то вбивав. Це місце було навпроти головної дороги і дверей палацу. Одна єврейка якось випадково побачила, що діялось у дворі, і наробила крику, а офіцер крикнув до неї, що завтра буде такий хоровод з ними.

На другий день почали десяткувати жінок, про це мені розповів Омар. Таку процедуру проводив цей офіцер, обираючи одну жінку щодня протягом двох років. В нашому таборі був також такий офіцер, худий і високого зросту, в окулярах. Кожної неділі приходив до бараку (конюшні), де ми були, відчиняв наші двері і стріляв, у кого бачив, по 4-5 чоловік. Ми не раділи, що він іде, й біжимо до других дверей, а він, пригнувшись під вікном, побіг до дверей, біля яких ми його не чекали. Від виснажливої праці на будові залізничної колії і недоїдання десятками

гинули полонені, потім біля кинулась страшний хвороба — тиф. Біля табору виконували померлими полоненими, а потім ровни посипали вапном. З євреями німці зробили ще страшнішу розправу. Їх вивели разом з жінками на панський лан (Лози) в той час, коли цвіла гречка. Вони думали, що їх вигнали пастиш, деколи таке вже було, але хтось перший, побачив вилу, крикнув польською мовою: «Браття, втікаймо!» Всі почали розбігатися в різні сторони, а охорона відкатила автоматну стрільбу. Один з вбивали, а інших гнали до ями. Люди падали у яму, хто підстрелений, а хто живий. Зразу ж вилили поліцей в яму мазут і вкинули дрова, потім запалили. Вбитих звозили фірами до ями. Останнім до ями прийшов молодий лікар, що перев'язував рану поліцей, з ним була ще молоденька медсестра. Вони міцно обнялись і вскочили у вогонь. Мені про цю подію розповів один поліцей, якого звали Степан. Він не міг отямитись від побаченого.

Тепер розповім про свою долю. Я якийсь дав зняти в своє село Заруддя про те, де перебуваю. Наш священик Павло Коваль і дяк Турчин Павло взнали про це і поїхали у Великий Глибочок, щоб домовитися з німецьким капеланом про моє визволення. Турчин Павлу казав було говорити, бо він родився в Австрії і знав німецьку мову. Мене лікар табору списав, наче я помер через тиф, і вивезли мене в трупарню (колишню графську кузню). На другий день мої сільські сусіди Дзьордзьо Андрій і дяк Турчин Павло, приїхали мене в трупарню і вивезли з табору. Німці мали право віддати мертвого полоненого, якщо він не був військовим, а я був взятий в полон у військоматі як іздовий, що привіз призовників, у перші дні війни. Мого швагра Бартоша Стефана я похоронив у табірній ямі, бо військовополонених видавати на поховання додому було заборонено. Додому приїхав з бородою, ледве стояв на ногах, а німець із сусідської хати побачив мене і хотів убити, бо думав, що я єврей. Коли прийшла червона армія, в 1944 році, то мене вивели з табору і чомусь живий повернувся додому. Заслали на каторгу на Сибір, в Кемеровську область. Я привіз додому список полонених з усіх сіл Зборівського району, де до 60 чоловік, майже всі вони загинули і лежать в ровях біля табору. З 2-х тисяч чоловік, що були в таборі, залишилось мені мене збирати звіти, залишилось живих кілька десятків.

Я написав коротку інформацію про жорстоке поводження з людьми. Якби описати всі страхотні і пережиті у німецькому таборі полонених, і в сибірських гулазах, то можна видати книгу на 500 сторінок.

Раб Божий Миколай Сагайдак,
року народження 1905 від Різдва Христового!"

Служу народу України!

Слова вітання та вдячності лунали для 44-ї окремої артилерійської бригади

8 вересня 44-та окрема артилерійська бригада оперативного командування "Захід", що дислокується у Тернополі, відзначила третю річницю від дня створення.

Формування 44-ї ОАБ відбувалося з вересня 2014 року на базі військового полігону Міжнародного центру миротворчості та безпеки (м. Яворів Львівської області, в/ч А4150) та 184-го навчального центру (с. Старичі Львівської області, в/ч А2615). Артилерійську бригаду створювали з нуля. З початку 2015 року військова частина отримала постійне місце дислокації у Тернополі на базі фондів розформованої у 2013 році 11-ї гвардійської артилерійської бригади.

— 3 січня 2015-го наша артилерійська бригада дислокується у Тернополі. Основою особового складу є військовослужбовці, призвані в рамках третьої хвилі мобілізації. Нині у частині несуть службу військовослужбовці з контрактом та солдати строкової служби. Строковики контруктують завдання охорони об'єктів військової частини. В зоні проведення антитерористичної операції бригада перебуває з початку листопада 2014 року, — нагадав історію відновлення частини та початок її діяльності **т. в. о. командира бригади, підполковник, начальник штабу військової частини Олександр Машковський**.

На свято Оксандрів Західні області, голови районних державних адміністрацій, духовенство, військовослужбовці, котрі служили у частині, ветерани, волонтери та місцеві мешканці. Під час урочистостей грамотами, відзнаками «За службу Україні» та цінними подарунками нагороджені кращі військовослужбовці. Також присутні хвилиною мовчання вшанували героїв-артилеристів, які загинули, виконуючи завдання у зоні АТО. Командир частини, капелани, офіцери, гості поклали квіти до Стели загиблим воїнам.

— Колишній режим робив усе, щоб знищити Збройні Сили України, зробив нашу державу слабкою та незахищеною, вразливою перед зовнішнім агресором. Сьогодні ЗСУ — це по-справньому на-

родна армія, а ця військова частина є яскравим прикладом відродження та становлення українського війська, яке з кожним днем міцнішає, виявляє небажаний героїзм, захищаючи незалежність та суверенітет нашої держави, — зауважив **голова Тернопільської РДА Олександр Похилий**, який разом із **головою ОДА Степаном Барною та очільником оброби Віктором Овчаруком** взяв участь в урочистостях.

За десять у боях із сепаратистами в зоні АТО загинуло десять військовослужбовців частини. Також 66 бійців представлені до державних нагород, 10 з них — посмертно. Нині ж підрозділи військової частини продовжують перекидати танкобезпечні напрямки в Луганській області та можливі напрямки прориву противника. А високий рівень ефективності роботи української артилерії військовослужбовці гаубичного дивізіону довели під час Дебальцевської операції та боїв за Донецький аеропорт.

— Ми маємо усвідомлювати, що відповідальність за відновлення Збройних сил України є пріоритетом держави, політикою життєво важливою. Розвиток лише за умови, якщо у нашій країні пануватимуть мир і спокій, — наголосив під час вітального слова **Степан Барна**.

Після офіційної частини присутнім продемонстрували артилерійську техніку й озброєння, розповіли про військову службу за контрактом. Спеціально для гостей заходу відбулися і показові виступи українського козацтва з мечами і шаблями та з рукопашного бою. А завершили святкування Юлії Angel.

Лілія КУЛЕНИЧ.

День народження у тернопільських нацгвардійців

78-у річницю створення військової частини 3002 Національної гвардії України відзначили у Тернополі. Урочистості з нагоди свята відбулися на оновленому плацу 11 вересня. Привітати особовий склад прийшли представники влади, духовенства, громадськості, керівники силових і правоохоронних структур області, військовий оркестр 44-ї окремої артилерійської бригади, а також рідні та друзі армійців.

ВЧ 3002 створили у 1939 році, вона належала до Галицького з'єднання внутрішніх військ. Її бійці — це учасники війни в Афганістані та ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. 1991-го особовий склад цього підрозділу одним із перших прийняв військову присягу на вірність Україні.

Голова Тернопільської обласної державної адміністрації Степан Барна зазначив, що військова частина у Тернополі виявила особливий героїзм за три роки українсько-російської війни.

— Низько вклоняюся кожному з тих хлопців, які поклали своє життя за територіальну цілісність та незалежність рідної землі. Більш як 90 загиблих — ціна, яку заплатило Тернопілля за те, щоб

мати мирне небо над головою, — наголосив Степан Барна.

Сьогодні майже 50% військових частин складають контрактники. Решта — строковики. 19 військовослужбовців нині перебувають у зоні проведення АТО. За період війни на сході України ВЧ 3002 провела більше ніж 15 ротаций, понад 40 її армійців були відзначені державними нагородами. Варто зазначити, що, окрім своїх щоденних завдань, військових залучають до конвоювання підсудних і до охорони громадського порядку у Тернополі, Львові, Ужгороді та Рівному.

— Ви — наша гордість. Ваша професія, нарешті, стала престижною, ваша форма на вулицях викликає у громадян повагу. Сьо-

годні найбільшим досягненням суспільства, влади, військовослужбовців, загартованих в боях, пройшли вишкіл, бойові дії. Тому ми щиро вдячні вам за те, що з перших днів конфлікту на сході ви виконуєте бойові завдання, забезпечуєте мирне небо, щоб усі наші громадяни могли працювати, навчатися і розвивати Україну. Тож нехай ваша служба буде легкою, а небо — мирним, — побажав **голова Тернопільської районної державної адміністрації Олександр Похилий**.

Кращих військовослужбовців за віддану та сумлінну службу відзначили почесними грамотами, подяками та подарунками.

Лілія КУЛЕНИЧ.

Пам'ять

Героям слава!

У селі Велика Лука 10 вересня 2017 року відбулося урочисте відкриття пам'ятної дошки Герою України Івану Вітишину та освячення хреста на могилі Січових стрільців.

Участь у заході взяв голова Тернопільської районної державної адміністрації Олександр Похилий. Священнослужителі відправили молебень. Художні колективи виконали патріотичні пісні.

Навчальні збори військово-зобов'язаних запасу

Представники Великогаївської ОТГ беруть участь у навчальних зборах військово-зобов'язаних запасу Збройних сил України

Відповідно до розпорядження штабу від 27.07.2017 року № 501/4/М 2059, в Україні проводять навчальні збори військово-зобов'язаних запасу на базі військових частин бойового складу ЗСУ.

Так, 29-го серпня на навчальні збори відбули: **Олег Кохман, Ігор Глива, В'ячеслав Чаповський, Борис Сенік, Євген Карандасов та Юрій Баб'як**.

За інформацією Тернопільського міського військового командування, вказані збори триватимуть тридцять днів; учасники військових навчань отримають практичні та теоретичні навички у тактичній, стратегічній, фізичній підготовці, виконанні бойових завдань та ін.

Великогаївська сільська рада щиро бажає усім учасникам навчальних зборів військово-зобов'язаних запасу успішного їх проходження та повернення додому.

Старший сержант Вітишин Іван Васильович народився 14.09.1976 року в с. Велика Лука. Був проходив у 81-й окремій аеромобільній бригаді. Учасник АТО. Кіборг Вітишин загинув 21 січня 2016 року, обороняючи новий термінал аеропорту Донецька. Указом Президента України №282/2015 від 23 травня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, відродженні військової України» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно), Указом Президента України №12 від 15 січня 2016 року нагороджений відзнакою «Народний Герой України» (посмертно). Нагороджений нагрудним знаком «За оборону Донецького аеропорту» (посмертно). Похоронений на сільсько-кладовищі в с. Велика Лука.

Семінари

Вчимося надавати першу медичну допомогу

Щодня існує вірогідність стати свідком — стихійного лиха, збройного конфлікту, аварії, пожежі, катастрофи, нещасного випадку, дорожньо-транспортної пригоди, побутової травми, насильства, пруйнувань і смерті близьких. Постраждати може кожен з нас, сім'я, громада.

Надання першої допомоги потерпілим є принциповим і першочерговим завданням. 9 вересня 2017 — Всесвітній день першої допомоги. На основі побутової травми.

З цієї нагоди на базі НВК «Великобірківська ЗОШ I-III ст. — гімназія ім. С. Балея» відбувся районний захід «Вивчи сам та допоможи іншому».

Проведено семінар-навчання для вчителів громади і об'єднаних громад, які викладають предмет «Захист Вітчизни». Навчання проводив асистент кафедри медицини катастроф та військової підготовки Тернопільського держав-

ного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського, тренер Тернопільської обласної організації Товариства Червоного Хреста України Віктор Шацький. У семінарі взяли участь учні 9-11 класів. На завершення протруєли квест «Кращий рятувальник».

У заході взяли участь голова районної ради Андрій Васильович Галайко, перший заступник голови районної державної адміністрації Володимир Борисович Ося-

дач. Організатори: відділ освіти і районної державної адміністрації і районної організації Товариства Червоного Хреста України.

Традиції

Вже 10 років у Борщівському краї яскравими барвами «цвітуть» вишиванки

10-й ювілейний обласний фольклорно-мистецький фестиваль «Борщівська вишиванка» відбувся 9-10 вересня у Борщові. Цьогоріч міністр культури України Євген Нищук своїм наказом присвоїв святу статус Всеукраїнського.

На дійство зібралися гості з усієї України, приїхали також іноземні делегації з Литви та Польщі. Загалом відвідали захід близько десяти тисяч людей. Для кожного з них упродовж двох днів тут було розваг на будь-який смак: виставки, майстер-класи, концерти, презентації, конференції, поетичні читання, дефіле, дегустації тощо. А найголовніше — виставки різних куточків району. Унікальні вироби можна було не лише приміряти, а й купити. За словами майстринь, українська вишиванка — це душа народу, а борщівська вишиванка — одна з найкращих, це — генетичний код нації, який має свою давню історію та неповторний стиль.

— Справжня борщівська вишиванка має бути вишита на домотканому полотні чорними нитками, які переплітаються з вишневими та зеленими барвами. Але це лише допоміжні кольори, основним залишається чорний. Тому її і називають чорно-борщівською сорочкою, — розповідає вивальниця Віра Тесля.

Ще однією унікальною особливістю свята є проведення в його рамках гастрономічного фестивалю борщу «Борщ-їв», який відбувається тільки на Борщівщині. Господині із 69-ти сіл району пригостили гостей 50 видами смачного українського борщу, приготованого за унікальною рецептурою. Окрім того, відвідувачі фестивалю мали можливість поласувати пампушками, варениками, салом, голубцями та іншими національними стравами. Виручили під час гастрономічного фестивалю коштів на потреби бійців АТО.

— Борщівська вишиванка увібрала у себе і тугу, і радість цієї землі, її тепло та багатство, її нескореність та силу. Хочим подякувати популяризаторів краю та його етнічних особливостей. Тернопілля рік у рік стає все цікавішим для гостей нашої області та країни, — наголосив під час свята заступник голови обласної ради Любомир Крупа.

Продовжили святкування обрядово-фольклорні, хорове, танцювальні, інструментальні колективи, вокальні ансамблі, солісти-вокалісти району, області та України. А ще тут знімали телевізійний проєкт «Караоке на селі» за участю телеканалу «Перший Західний» і дуєту «Ріка життя».

ЦІКАВО

Борщівська вишиванка — це сорочка, вишита чорними нитками, яка стала своєрідною візитівкою краю. Як розповідає давня легенда, домінуючий чорний колір вишиття пов'язаний із конкретними подіями нашої трагічної історії. У XV-XVII ст. Борщівський край був постійним об'єктом нападів турків і татар. Вороги безжалюдно спустошували і грабували села, забирали у кількох нащадків цілі села загинули всі чоловіки. Тоді дівчата і жінки, оплакуючи свої гіркі долі, запряглися, що наступні кілька поколінь носитимуть траур за загиблими і вінчатимуться у сорочках, вишитих чорними нитками.

Приймав хлібосольний Баворів

Традиційно в останню неділю літа у Баворові святкують День села, який приурочують успішному закінченню жнив. Староста Баворова та Застав'я Надія Салабай цей день вважає своєрідним підсумком хліборобської праці. А він — доволі значний, тому свято у Баворові вдалося на славу. Місце проведення прикрасили національною символікою, калиною, плодами поля, саду та городу.

Громаду вітали староста Баворова та Застав'я Надія Салабай, начальник відділу культури, молоді та спорту Великогаївської об'єднаної територіальної громади Степан Гуля, директор Баворівської ЗОШ I-III ст. Микола Костик. Далі звучали патріотичні твори, українські пісні у виконанні вокального колективу під орудою Михайла Зеленого, виступав дитячий танцювальний ансамбль, вокалісти з Баворова та Застав'я. Гарний настрій присутнім дарували ведучі дійства Христина Шайнюк та Уляна Сеньків.

А господині — Любова Головата, Любов Дерлига, Оксана Мричак, Галина Болдижева частували сільчан і гостей запашним борщем, пампушками з часником, салом, смаженою картоплею, наливочкою та іншою смакоткою. До ночі були танці.

Організатори свята села у Баворові вдячні за допомогу фермерам Анатолію та Павлу Бучинським, Миколі, Івану та Надії Мричак, майстрові Степану Зваді, завідуючим клубами Баворова та Застав'я Любові Дерлиці та Світлані Сеньків, усім, хто долучився до проведення дійства.

Галина ЮРСА – ТРР «Джерело». Фото Валентини Вовк.

Вокальний жіночий колектив із Баворова та Застав'я (мистецький керівник Михайло Зелений).

Невигадана історія | Я — не злодійка

Ти не мій! Чуєш? Не мій!

Ключ, нарешті, повернувся в замок, і Настя, штовхнувши ногою двері, вбігає в хату. Мати, як завжди, сидить перед телевизором.

— Мамо, я виходжу заміж! Антон зойно попросив мене руки!

— Антон? Мені здається, він казав, що одружений, є дочка...

— То й що, що одружений? Ми кохаємо один одного! Хіба це злочин — кохати? Доньці він виплачуватиме аліменти, дружині заплачуватиме!

— Не кричи так, Насте, я не глуха, — мама підводиться з крісла і вимикає телевизор.

Настя обіймає матір і вже спокійніше продовжує:

— Мамо, зрозумій, я кохаю Антона. Мені байдуже, має він сім'ю чи ні. Він — мій! Кожна людина має право на особисте щастя!

Мама мовчки йде на кухню. Повечерявши, Настя починається у своїй кімнаті. Почувтя її. Знову ніби чує тихий голос Антона: «Я кохаю тебе, Насте! Так, я одружений, але не моя вина, що я тільки тепер зустрів тебе — єдину, про яку мріяв усе життя!»

З Антоном познайомилася випадково. Якось допоміг донести покупки додому. Потім знову зустрілися. Через якийсь час він почав чекати Настю на автобусній зупинці. Разом ішли до магазину. Дівчина робила покупки, Антон допомагав нести покупки додому. Деколи заходив, випивав чашку кави і йшов додому.

Так минула зима. Настя вже знала, що Антон одружений, що дуже любить свою чотирирічну донечку, що дружина після пологів дуже потовстіла. Часом блукали парком, потім сідали на лавку. Антон просив розповісти щось про себе. А що розповідати? Робота, магазин, дім... У вихідні — хатні прибирання, прогулянки з мамою, телевизор. Особисте життя? Та яке там...

Кітля зрозумів, що була прекрасна сім'я. Розумний, розсудливий батько. Спокійна, лагідна мама. Та несподівано батько залишив їх і життя розділилось на дві частини: до і після розлучення батьків. До — райдужні мрії одержати диплом археолога і поїхати працювати в Єгипет. Після — жорстока реальність. Засмучена мама, постійна нестача грошей і страх перед майбутнім. Мрії про егіпетські піраміди. Треба було жити, утримувати маму, яка вже не могла працювати і одержувала мізерну пенсію. Тож Настя пішла працювати на фабрику.

За вікном починає сіріти ранок. Ніч минула беззвучно. Настя не почувалася. Вчора Антон попросив допомогти йому забрати речі. Поки що поживуть у Насті.

Стукає в двері, Антон виходить із букетом свіжих троянд, ніжно цілує Настину руку:

— Не бійся нічого, кохана, а з тобою.

— Дружина знає?

— Так. Я все розповів. То йдемо. Антон відчиняє двері, пропускає Настю вперед. В хаті стоїть тиша. В кріслі сидить жінка з дитиною на руках. Дівчинка пригортає до себе руку Антона.

— Це — Настя, — каже Антон. — Доброго ранку! — вітається Настя. Ніхто не відповідає.

— Ну, добре. Я — скоро, — Антон виходить в іншу кімнату.

Настя притисла до себе прекрасного столика, крадькома спостерігаючи за присутніми. Жінка — дійсно повна. Дитина непорушним поглядом дивиться на Настю. «Погляд, як у дорослої, — думає дівчина. — Хочеться швидше піти з цієї хати».

— Ось і я.

Антон несе валізу і сумку до дверей. Настю пронизує думка, що вже колись вона бачила цю сцену. І раптом, як блискавка: таке саме відбувалося у неї в минулому житті. Важкий спомин обриває гіркий дитячий плач. Дитина тремтливими рученятами обнімає ноги Антона і, плачучи, повторює:

— Не йди, татку! Не йди, не йди! Не залишай мене!

Настя червонеє, бере дитину за руки і починає заспокоювати:

— Не плач, моя маленька! Татко не залишає тебе! Я буду близько, приходитиму до тебе, і ми будемо гуляти в парку. Добре?

— І мама? — запитує дитина.

— Ні, з нами буде Настя.

Дитина повертає скуювджену голівку до Насті і дивиться, ди-

виться. Настя намагається посміхнутись і відчуває, що в неї мокро обличчя. Вона плаче. Хоче зупинитись і не може.

— Що з тобою, Насте? — стривожено питає Антон.

— Пустити мене! Пустити мене, татку! — виривається дитина з рук Антона. Біжить до мами, бере свою ляльку і притискає її до себе.

— Бери, дивися, яка гарна! Можеш гратися нею до вечора або навіть можеш спати з нею, а завтра принесеш. Так?

Настя сідає на долівку, міцно пригортає дитину до себе і вже не встигає на ноги, цілує дитину і вибігає з хати.

Двері відчиняє мама. Мовчки дивиться на Настю, мовчки йде за нею в спальню. Знімає з неї туфлі і вкладає її в ліжко.

— Поспи до трохи, доню. Ще дуже рано.

Настя покійно лягає і чи то за-

синає, чи то неприємно. Прокладається, коли за вікном уже вечоріло. Мама спить у кріслі біля її ліжка. Тихо, щоб не розбудити її, проходить в зал. На столі стоїть ваза з червоними трояндами. Витягає записку: «Кохаю! Твій Антон». І раптом хвиля шаленої люті охоплює Настю. Бере вазу і разом із квітами йде до Антона.

— Ти не мій, Анте! Чуєш? Не мій! Я не обкраду твою донечку, як колись одна перукарка обібрала мене. А дружина твоя — доволі симпатична. Товста? Нічого, є тепер всілякі дітки... І ти будеш гуляти в парку з дитиною і дружиною, а не зі мною. Чуєш? Бо я — не злодійка!

Здрагається від легенького дотуку. Ніякові: мама все чула!

— Ходімо вечеряти, доню.

Після вечери Настя бере журнал, цілує маму і йде в спальню. Завтра понеділок, починається новий трудовий тиждень.

Сад. Город | Поради до часу

Хвороби груші, їх профілактика і лікування

Садівники охоче садять на своїх ділянках грушеві дерева. Їх цінують за соковиті, надзвичайно смачні й корисні плоди. Нещодавно, їдучи в електричці, почула опадати недозрілою. Знаю, що така проблема турбує багатьох господарів. Тож «Подільське слово» публікує кілька порад, як саме тепер — восени — запобігти ураженню грушевого дерева хворобами або лікувати його у разі необхідності.

Профілактичні заходи

Щоби наступного сезону смакувати улюбленими плодами, захисні заходи здійснюють ще восени. Передусім, сад очищають від бур'янів, опалого листя, обрізають уражені гілки й зчищають стару кору, що відстала від штамба дерева. З дерев знімають гнилі й муміфіковані плоди. Все спалюють, аби знищити джерело зараження. Здійснюють лікування дупел, тріснутої кори, обробку спилою, адрже поверхні великих гілок (продивляють фарбою), адже у відкриті місця легко садивають збудників захворювань і шкідників, які розносять інфекції плодівих дерев. Також перекопують ґрунт на пристовбурній ділянці радіусом 1,5 м.

Восени потрібно запобігти пошкодженню, яке може спричинити мороз. Зниження температури до -25 , -27 градусів спричиняє пошкодження кори, призводить до сонячно-морозного опіку. Від різких коливань температури кора тріскається, розривається. Знищені частини дерева поступово чорніють і відмирають. На скелетних гілках і штамбах утворюються некротичні плями. Згодом кора відпадає, на деревині утворюються відкриті рани, на яких можуть оселитися гриби і жуки-шкідники. Отже, наприкінці осені проводять побілку стовбурів, штамбів, великих гілок: на 10 л води беруть 2 ст. ложки мідного купоросу, 1 кг вапна, 4 кг глини, 3 кг коров'яку, 50 г мила, 6 ампул препарату «Епін» (антистресовий адаптоген, біостимулятор імунної системи), 2 ст. ложки канцелярського клею, 1 та-

блетку «Гетероауксину» (сприяє еластичності, тим самим зменшують появу тріщин, і пришвидшує відновлення деревної тканини). Обмазують стовбури двічі з інтервалом 2 години.

Інфекційні хвороби груш та їх лікування

ЦИТОСПОРОЗ — грибкове захворювання, що вражає слабкі дерева з пошкодженою корою. На корі починають розростатися червоно-коричневі виразки, на яких утворюються горбки зі спорами. Кора відмирає, окремі гілки засихають, дерева можуть загинути.

Хвороба піддається лікуванню тільки на початку, поки не уражені камбій і деревина. Уражені ділянки вирізують до здорових тканин, потім обробляють мідним купоросом і замазують садовим варом. Заражені гілки спалюють. Навесні і восени деревом обробляють бордоською рідиною.

ПАРША — одна з найпоширеніших і найнебезпечніших хвороб цієї культури. На окремих сортах врожай знижується майже повністю. Найбільше уражаються паршею сорти Лісова красуня, Улюблена Клаппа, Тонкогілка, менше — Бере Лігеля, Бере Боск.

На плодах з'являються темні, майже чорні округлі плями, які, розростаючись, часто зливаються і охоплюють значну частину плоду. Уражені плоди набувають спотвореної форми, припиняють ріст, м'якоть їх твердіє, стає непридатною до споживання. У місцях плям на плодах часто з'являються глибокі тріщини. Сильно уражені плоди опадають.

Зимує грибок на опалому листі, на уражених пагонах, а також у різних місцях крони дерев, захищених від впливу несприятливих умов. Окрім стандартних заходів, для боротьби з паршею здійснюють обприскування **фунгіцидами**: каптан (у період вегетації), останнє — за 40 днів до збирання врожаю; обробок — 4); сульфат міді (у період вегетації, врожаю — за 30 днів до збирання врожаю; обробок — 4); гідроксид міді (в період вегетації, останнє — за 30 днів до збирання врожаю; обробок — 3); тριάдімefon + флутриафол (у період вегетації, останнє — за 30 днів до збирання врожаю; обробок — 1-2, застосовувати 1 раз на 2 роки).

ПЛОДОВА ГНИЛЬ. На ураженому плоді з'являється спочатку невелика бура пляма, яка швидко розростається і охоплює весь плід. Тканина на місці ураження розм'якшується, плід стає пухким і втрачає смакові якості. На поверхні плоду з'являється велика кількість

сірувато-білих подушечок, розташованих правильними концентричними колами.

Відтак, треба регулярно збирати і знищувати уражені плоди, не допускаючи поширення грушевих плодохерок і довгоносиків. Дерев обробляють фунгіцидами.

БАКТЕРІАЛЬНИЙ ОПІК — карантинне захворювання, при якому уражаються всі частини дерева. Скручені чорні листки не опадають, і дерево грає схожим на обпалене вогнем. До цього захворювання груша схильна найбільше. Бактеріальний опік здатний швидко розповсюджуватись на значній території. Ефективних методів боротьби поки не існує. Сучасні фунгіциди майже не впливають на його збудників. Багато садівників використовують **бордоську суміш**. Обробку нею проводять після листопаду, потім ранньою весною і ще кілька разів до того, як наллється плоди. Однак цей засіб можна використовувати лише для профілактики. Тож, якщо в одного з дерев стрімко розвиваються симптоми захворювання, то краще швидко позбутися від нього, щоб урятувати весь сад. Обов'язково, якщо ви помітили у саду ознаки бактеріального опіку, проведіть видалення всіх дикорослих рослин і чагарників, а також обробіть від шкідників, щоб уникнути подальшого розповсюдження інфекції.

Якщо дерево груші уражене менш ніж на 30%, то можна видалити всі пошкоджені збудником ділянки, вирізати навіть здорову тканину на 20—40 см нижче місця ураження. Після цього обов'язково проведи обробку інструментарію 70% спиртом або 10% мідним купоросом. Загиблі рослини чи окремі гілки необхідно спалити.

Також у разі незначного ураження використовують **стрептоміцин**. Найбільш ефективним його застосування є в період вегетації. Дозування: 1 флакон на 5 літрів. Кращий час для цієї процедури — травень, червень. Така обробка буде відмінною профілактикою. Повторити процедуру варто через 2-3 тижні, а також після кожного сильного дощу, особливо з градом. Не рекомендується використовувати стрептоміцин більше 3 разів поспіль. Тому переходять на стимулятори імунітету — «Фітоспорин», «Іммуноцітофіт», «Сілк», «Циркон». Також можна взяти 2 таблетки **тетрацикліну** на 5 літрів води.

У разі сильного ураження можна спробувати **ін'єкції стрептоміцину** під кору. Для цього вибирають найбільш пошкоджене місце, вирізують його, а потім навколо виконують звичайні ін'єкції.

Гарних урожаїв!

Легенди футболу

Жозе Моурінью: «Футбол — це атомна війна»

Нещодавно головний тренер «Манчестер Юнайтед» Жозе Моурінью взяв участь у благодійному футбольному матчі, присвяченому жертвам пожежі у вежі «Greenfell Tower». Він вийшов на поле після години ігрового часу, замінивши Девіда Джеймса і відігравши на позиції голкіпера в команді «зірок футболу» проти «зірок шоу-бізнесу». Португалець пропустив гол, однак компенсував його в серії післяматчевих пенальті.

Основний час закінчився внічию — 1:1. Перемога в 11-метровій лотереї дісталася команді-суперниці Моурінью. В поєдинку взяли участь колишні зірки світового футболу Майкл Овен, Пітер Крауч, Девід Сімен. Зірок шоу-бізнесу представляли актор Даміан Льюїс, Оллі Марс, бігун Мо Фара. Керували командами Алан Ширер та Ріо Фердінанд.

Жозе Моурінью завжди вирізняється екстравагантністю і гострим слівцем, яке стає цитатою. «Подільське слово» збрало найцікавіші висловлювання відомого португальського тренера.

«Не подумайте, що я зарозумілий, але я виграв Лігу чемпіонів і вважаю себе особливим».

«Чарівного зілля не маю. Я той тренер, який програв 5:0 у Барселоні».

«На тренуваннях я цитую Альберта Ейнштейна, котрий стверджував: єдина механічна сила, яка створює сильніша на нерву, електрику й атомну енергію, — це сила волі».

«Як кажуть у нас у Португалії, вони привезли автобус і поставили його перед воротами».

«Ми так мріють про поразку «Челсі», що коли ми, нарешті, програємо, в країні оголосять вихідний».

«Якби Роман Абрамович допомагав мені тренувати, ми були би внизу турнірної таблиці, якби я працював у його світі великого бізнесу, ми би збанкрутували».

«Не забувай про дружину. Не все так погано. З хорошим адвокатом його дружина Ірина може вирвати собі навіть Міхаєла Балака».

«Я приходжу на прес-конференції тоді, коли сам захочу, а не коли цього хочуть журналісти».

«Якби я шукав легку роботу, залишився би в «Порту». Чудове голубе крісло, Кубок чемпіонів, Бог, а після Бога — я».

«Я тренер, а не Гарі Потер. Він чарівник, але в реальному житті немає місця магії. Магія — це міф, а футбол — реальність».

«Футболісти — як яйця: бувають різної якості».

«Переходь у мою команду і ніколи не будеш другим».

«Мені не потрібен футболіст із чудовим характером, відмінний професіонал — така людина потрібна моїй дочці».

«Останні два роки були невдалими для «Челсі». Спад розпочався після мого відходу, і це не збіг обставин».

«Ви справді хочете знати мої політичні вподобання? Мені подобається система 4-3-3».

«Великому клубові — великий тренер».

(Журналістові) «Ви головний редактор «Ас»? Якщо ні, то я не відповідатиму. Ви ж хотіли говорити тільки з головним тренером, хіба не так? Ось і я буду говорити тільки з головним редактором, а не з його підопічними».

(Про міланський «Інтер») «Це ваша країна і ваш чемпіонат. Я всього лише іноземець, який працює у вас. Одного разу я поїду, а всі ці проблеми залишаться з вами».

«Для мене найголовніша річ у житті — любов. Я вважаю, що треба любити свою сім'ю, свою роботу, людей, з якими працюєш. Якщо не любиш дружину, треба розлучатися. Якщо не любиш дітей — ти не людина, і краще би накласти на себе руки. Якщо не любиш роботу, то її треба змінити».

«Я займався італійською по 5 годин на день декілька місяців, щоб переконався, що я зможу нормально спілкуватися з гравцями, пресою і вболівальниками. Клаудіо Раньєрі провів в Англії 5 років і заледве може вичавити з себе «доброго ранку» і «доброго дня»».

«Якщо в тебе добре виходить стукати в барабан, не треба слухати тих, хто наказує тобі не слухати».

«Краще програти раз 0:5, аніж 5 разів по 0:1».

«Якщо ви хочете, щоб я спростував чутки про те, що очолю «Манчестер Юнайтед», то не зможу цього зробити. Я впевнений, коли сер Алекс Фергюсон піде на пенсію, на його місце шукатимуть одного з кращих менеджерів у світі, і я, звісно ж, потрапляю в цю категорію».

«Я не кращий тренер у світі, але не думаю, що є хтось кращий за мене».

«Ісус Христос також подобався не всім, що ж тоді казати про мене...»

«Усі вважають, що я леблю багато говорити, проте насправді, якби це залежало від мене, я б узагалі нічого не говорив».

«Якщо ти людям подобаєшся — ти хороний. Якщо ж ні — ти поганий».

«Чому мене критикують колеги? Тому що знають: наступного дня вони з'являться на перших шпальтах газет. Для них це — безкоштовна реклама».

«З кинутого в мене каміння можна збудувати пам'ятник».

«Коли я хотчу поговорити з розумною людиною, то починаю говорити».

«Я підстригся і готовий до війни».

«Футбол — як атомна війна. Тут немає переможців, є тільки ті, що вижили».

«Вигравати трофеї — моя робота».

«Ідіот — це той, хто думає, що йому нікуди рости і прогресувати. Я не ідіот».

«Є ті, хто радіє перемогам. У мене на це немає часу».

«Справжнього Моурінью не знає ніхто».

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Спортивний калейдоскоп

Український боксер Олександр Усик виграв технічним нокаутом у німця боснійського походження Марка Гука у чвертьфіналі Всесвітньої суперсерії боксу і захистив пояс чемпіона за версією WBO. В 10-му раунді наш спортсмен провів потужну атаку, змусивши рефері зупинити бій. Ім'я наступного суперника українця дізнаємося 30 вересня. Ним стане переможець пари Майріс Брієдіс (Латвія) — Майк Перес (Куба).

Донецький «Шахтар» переміг у стартовому турі групового раунду Ліги чемпіонів італійський «Наполі» 2:1. Голи: Тайсон, 15 хв; Ферейра, 58 — Мілік, 72 з пенальті). В іншому матчі групи «Манчестер Сіті» здолав «Фейенорд» 0:4. Наступний поєдинок донецьчани зіграють 26 вересня на виїзді з «Манчестер Сіті».

Перша ракетка України Еліна Світоліна піднялася в оновленому рейтингу Всесвітньої асоціації тенісної асоціації на 3-тє сходинку та побила національний рекорд України. Світоліна перевершила досягнення українського тенісиста Андрія Медведєва, який 1994-го займав 4-те місце у світовому таблиці про ранги, протримавши там 3 тижні.

Львівські «Карпати» поступилися на власному полі в прем'єр-лізі новачку вищого дивізіону рівненському «Вересу» з рахунком 1:6. Першу перемогу в сезоні у матчі з «Зіркою» здобув «Чорноморець» (0:1). Результати інших зустрічей 8-го туру: «Шахтар» — «Зоря» 3:1, «Динамо» — «Олександрія» 3:0, «Ворскла» — «Олімпік» 1:1, «Сталь» — «Маріуполь» 0:1.

Контрольно-дисциплінарний комітет Федерації футболу України зарахував київському «Динамо» технічну поразку в матчі проти «Маріуполя». Рішення набуде апеляційності, якщо команди не подадуть апеляцію. Нагадаємо, 27 серпня «динамівці» не приїхали в Маріуполь на матч 7-го туру чемпіонату, мотивуючи це небезпекою для власних футболістів, тренерів та вболівальників. Таким чином столичний клуб залишиться з 19-ма очками на другому місці турнірної таблиці. Перший — донецький «Шахтар», що випереджає «синьо-білих» на 2 пункти. «Маріуполь» отримає за технічну перемогу 3 очки і з 14-ма балами підніметься з шостої на четверту сходинку.

Тернопільська «Нива» зазнала першої виїзної поразки в чемпіонаті другої ліги, пропустивши 3 «сухи» м'ячі від житомирського «Полісся». Четвірка лідерів: «Агробізнес» — 24 бали, «Прикарпаття» (Івано-Франківськ) — 22, «Нива» (Тернопіль) — 15, «Львів» — 14.

Результати матчів вищого дивізіону Тернопільської області: «Кременець-Академія» — «ДСО-Поділля» (Тернопільський р-н.) 0:5, «Козова» — «Колос» (Зборів) 1:2, «Агрон-ОТТ» (Велика Гаї, Тернопільський р-н.) — «Прогрес» (Заліщики) 3:1. Поєдинки наступної ліги: «Збруч» (Підволочиськ) — «Збараж» 3:0, «Трибухівці» (Буцацький р-н.) — «Тривалети» (Кременецький р-н.) 1:1, «Скалат» — «Скала-Айва» (Скала-Подільська) 0:3, «Нива» (Тербовля) — «Шумськ» 3:1, «Копичинці» — «Тернопіль-Педліцей» 3:1.

Підготував Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Веселий футбол

Новини спорту: це буває про футбол, а буває про чемпіонат України.

☺☺☺

Купив фанат тернопільської «Ниви» папуу і навеса його «Говорити» — Скажи: «Нива» — чемпіон! «Нива» — чемпіон!

— Я, звичайно, дурень, але не настільки, — каже йому папуга.

☺☺☺

Молодий чоловік підходить до шефа і говорить:

— Чи можу я відпроситися у вас з роботи після обіду? Помер мій дядько, і я повинен бути на його похороні.

Шеф здивовив. Після обіду він іде на стадіон і зустрічає там свого підлеглого.

— А чому ви не на похороні свого дядька? — питає з іронією.

— Почекайте трохи, матч ще не закінчився, а він у ньому арбітр.

Пацієнт з обгорілими вухами приходять до щорічного лікаря.

— Що трапилося? — питає лікар.

— Дивився по телевізору футбол, а дружина прасувала білизну. Праска стояла поряд з телефоном, і коли пролунав дзвінок, я схопив замість слухавки праску.

— А інше вуха?

— Цей бовдур через дві хвилини знову зателефонував.

☺☺☺

Заходить тренер збірної Папуа Нової Гвінеї до приятеля — тренера збірної Бразилії.

— Друже, твої все виграють. Розкажи, в чому секрет.

— Нічого особливого. На одну половину поля 11 бочок і примушую команду весь матч грати два тайми.

Через місяць знову зустрічаються. Навстріч бразильців каже:

— Як справи?

— Погано...

— Ти зробив так, як я казав?

— Зробив.

— І як?

— Бочки виграли.

Футбол | Чемпіонат Тернопільського району

Лідер втрачає очки

Першу осічку зробили чинні чемпіони. Ведучи в рахунку після першого тайму, футболісти з Великих Бірок не змогли втримати переваги і зазнали першої поразки в чемпіонаті. Цим скористалися їхні опоненти з Плотичі, які знову виграли з великим рахунком і за втраченими очками вже випереджають конкурентів на 3 бали. Тестер чимало буде везти від зустрічі Плотича — Великі Бірки вже цієї неділі. **Результати матчів:** Дубівці — Великі Бірки 3:1, Залізці — Біла 2:2, Велика Березовиця — Великий Глибочок 3:1, Плотича — Озерна 3:0, Острів — Шляхтинці 1:2. Відразу п'ять команд — Велика Березовиця (23 очки), Шляхтинці і Великий Глибочок (по 22 бали), Дубівці і Залізці (по 20 пунктів) — мають шанс завоювати бронзовий

комплект нагород. За останню соломинку хапаються футболісти з Білої, намагаючись залишитися у вищій лізі. Таким чином, останні три турні можуть піднести чимало сюрпризів.

У першій лізі два колективи — Івачів (47 очок) і тернопільське «Динамо» (46 балів) — уже завоювали право наступного сезону виступати у вищому дивізіоні. Теннером турні вони доведуть власні амбіції. На третю путівку найкращі шанси має Прошова, яка набрала 40 пунктів і на 9 балів випереджає своїх найближчих конкурентів із Білосірки. **Результати зустрічей звітного туру:** «Динамо» — Білосірка 3:2, Соборне — Малий Ходачків 3:0 (+:—), Байківці — Забойки 3:0, Мишковичі — Велика Лука 4:3, Прошова — Товстолуг 4:2, Пронятин — Івачів 2:6.

У другій лізі після поразки лідерів від наступників: Кутківці — Драганівка 6:3, Драганівка — Дичків 1:0, Козлів — Великі Гаї 0:3, Домаморич — Смиківці 3:0 (+:—) одразу 5 колективів ведуть активну боротьбу за три путівки у перший дивізіон. **Турнірне становище чемпіонату:** Кутківці — 21 бал, Великі Гаї, Дичків, Баворів набрали по 19 пунктів, 16 очок у Драганівки. У втішному турнірі за 9-16 місця команди теж доведуть, що їм іще є за що сперечатися: Гаї-Шевченківські — Ластова 3:4, Чистилів — Стенківські 1:5, Назоса — Острів-2 3:1, Курники — Петриків 3:6.

Юрій БУЧИНСЬКИЙ, заступник голови Тернопільської районної федерації футболу.

Все буде смачно

Баклажани вживати — старість віддаляти

Цей овоч очищає організм від холестерину, зміцнює імунітет, нервову систему, здійснює благотворний вплив на шкіру й має ефект омолодження. Тож варто подбати, щоб він був на столі впродовж року. Рецептів заготовок баклажанів дуже багато. Ми ж рекомендуємо недорогі, легкі у приготуванні, оригінальні й надзвичайно смачні.

Баклажани в майонезі

Інгредієнти: 5 кг баклажанів, 1,5 кг цибулі, 800 г майонезу, пачка грибною приправи (виходить приблизно 10 півлітрових банок).

Обсмажити окремо очищені від шкірки й нарізані кубиками баклажани та півкільця цибулі. Овочі перемішати, додати до них майонез і грибну приправу, тушувати 30 хвилин. Перекласти в банки і стерилізувати 20 хвилин. Закатати.

Баклажанна заправка до піци

Готуючи піцу, після того, як намастите її майонезом і кетчупом, викладіть 2-3 ст. ложки цієї заправки, а тоді — решту складників. Смак вас приємно здивує.

Інгредієнти: 2 кг баклажанів, 3 кг помідорів, 1 кг солодкого перцю, 2 кг печериць, 200 г оцту, 200 г цукру, 200 г олії, 2 ст. ложки солі, 2 головки часнику.

Очищені від шкірки баклажани порізати кубиками, перець і шампінйони — соломкою. Помідори пропустити через м'ясорубку, часник і поврити в ступу. Все змішати і потім розкласти готову заправку в банки і стерилізувати 20 хвилин. Закатати.

Баклажани мариновані

Інгредієнти: 3 кг баклажанів, головка часнику, 2,5 літра води,

150 мл оцту, 0,5 ст. ложки солі, лавровий лист (вийде приблизно 8 півлітрових банок).

Баклажани розрізати вздовж на чотири частини. Посипати сіллю і залишити на 2 год. Тим часом приготувати маринад: розчинити у воді сіль, оцет, додати лавровий лист і довести до кипіння. У киплячий маринад викласти баклажани (порціями, оскільки всі одразу не помістяться) і варити 15 хвилин. Вибрати й одразу помістити в банки (на дно кожної перед тим вкинути зубок часнику) і залити гарячим розсолем. Закатати, накрити ковдрою до охолодження. Зберігати в холодному місці. А взимку перед подачею на стіл додати цибулю, часник і заправити олією.

Баклажани по-молдовськи

Інгредієнти: 3 кг баклажанів, 2 головки часнику, зелень (петрушка, кріп), 150 г олії, 2 ст. ложки солі.

Баклажани нарізати великими кружечками. Бланшувати в підсоленому окропі протягом 3 хвилин, дістати і дати воді стекти. Зелень подрібнити. Приготувати соус муждей: подрібнити часник, додати сіль, олію і ретельно помішати. У сухі банки пошарово викласти соус муждей, остиглі баклажани і зелень, накрити марлею і поставити у темне тепле місце на 2-3 дні. Після цього спробувати баклажани на смак. Якщо вони смачні і достатньо

просолилися, то їх можна закатувати, перед тим простерилізувавши під кришками протягом 20 хвилин. Накрити ковдрою до повного охолодження.

Баклажани по-грузинськи

Інгредієнти: 2 кг баклажанів, 300 г волоських горіхів, 200 г часнику, 100 г гіркої червоного перцю, пучок зелені (кріп, петрушка, кінза), 150 мл соняшникової олії, 2 ст. ложки винного оцту, спеції (по 1 ч. ложці хмелі-сунелі, меленої паприки), 1 ст. ложка солі, 2 ст. ложки цукру.

Баклажани нарізати кружечками, викласти в підсоленій воді 30 хвилин. Відтиснути й обсмажити в соняшниковій олії з двох боків до рум'яного кольору.

Приготувати горіховий соус: подрібнити волоські горіхи, зелень, часник, гіркий перець. З'єднати, додати сіль, цукор, оцет, соняшкову олію, спеції і ретельно перемішати. Влити 2 склянки води і варити, помішуючи, 15-20 хвилин.

На дно банки покласти по 1 ст. ложці гарячого соусу, а потім заповнити їх смаженими баклажанами, перемащуючи їх соусом. Стерилізувати під кришками 45-60 хвилин. Закатати. Приготовані за цим рецептом квашені баклажани придатні в їжу протягом 3-4 місяців.

Баклажани квашені

Інгредієнти: 2 кг баклажанів, 120 г петрушки, 60 г гіркої зеленої перцю, 80 г часнику, 40 г солі (плюс сіль для розчину, в якому виліють баклажани).

Нарізати баклажани кружечками. Залити киплячим 3% соловим розчином. Варити 10-12 хвилин (мають потемніти, стати м'якими). Відкинути на друшляк, поставити вантаж приблизно на 15 хвилин. Часник, петрушку й гіркий зелений перець без мембрани і насіння дуже дрібно нарізати, залити окропом, бланшувати півхвилини, відразу ж відкинути на дрібне сито, додати сіль (30 г).

У стерильні банки покласти, щоб не залишалися порожні, викласти шарами баклажани, пересипаючи їх солоною зеленню з часником і перцем. З решти солі і невеликої кількості води приготувати розчин розсолу, закип'ятити його й остудити. Залити заповнені баклажанами банки розсолем, накрити кришками. Витримати при температурі 18 градусів за Цельсієм 3 дні. Після початку млявості бродиння поставити заготовки в холодне приміщення з температурою не вище 8 градусів. Перед подачею на стіл заправити олією.

Смачного!

Дитячий майданчик

Мавпа і крокодил

Біля річки на високому дереві жила мавпа. Вона дружила із крокодилом, який жив у річці. Щодня мавпа зривала яблука й кидала їх своїм другом. Якось крокодил поїв фруктом зі своєю дружиною, якій так сподобався їх соковитий смак, що в ній прокинулася жадібність і їй захотілося з'їсти не тільки ще один смачний плід, а навіть серце мавпи! І хоча сердешна була крокодилу близьким другом, він усе ж вирішив принести її в жертву заради своєї дружини. Вирішив заманити її і запросив у гості. Посадив до себе на спину й хотів утопити бідолашу в річці. Коли мавпа відчула небезпеку і зрозуміла, що відбувається, вона зібралася з духом і спокійно поведомила хижакові, що забула своє серце на дереві. Йому довелося повернутися, а мавпа залізла на високу гілку й залишила крокодила з носом!

Мораль: зберігай присутність духу, щоб вийти зі складних ситуацій.

Фотомить

Каріна Чупик, 1 рік і 5 місяців,
с. Ігровиця Тернопільського району

Якщо ви хочете побачити своїх діточок на сторінках районки — прислайте фотографії ваших дітей, онуків, племінників з короткого інформацією про них на електронну адресу podilske_slovo@ukr.net

Загадки

У нашій бабусі
Сидить дід у кожусі,
Проти печі гріється,
Без води уміється. (Кіт)

Найрідніша, наймиліша,
Всіх вона нас пестить, тішить,
Завжди скрізь буває з нами.
Відгадайте, хто це?.. (Мама)

Уночі гуляє,
А вдень спочиває,
Має круглі очі,
Бачить серед ночі. (Сова)

Лабіринт

Ворота
Перила
Огорожі

Піскоструменева
обробка
Розробка
дизайну
Оцинкування

Тернопіль, вул. Микулинецька, 31 (заїзд з Об'їзної)